

REGIONÁLNÍ MUZEUM V ČESKÉM KRUMLOVĚ

Příspěvková organizace Jihočeského kraje,
zapsaná v obchodním rejstříku u Krajského soudu v Českých Budějovicích
v oddílu Pr, vložce číslo 432

Horní ulice č. 152, PSČ 381 01

Tel. č. 380 711 674 * Fax č. 380 714 249 * E-mail: lysek@muzeumck.cz

IČO 00070572 DIČ CZ – 00070572

Bankovní spojení: ČSOB Český Krumlov č. ú. 1077261 / 0300

Tisková zpráva – Výstava „Ilustrace knih Adalberta Stiftera“ 10. 6. 2018 - 15. 12. 2019

Český Krumlov 29. 5. 2018

Od 10. června 2018 do 15. prosince 2019 zaplní podkrovní výstavní prostory Památníku - rodného domu Adalberta Stiftera v Horní Plané výstava s názvem „Ilustrace knih Adalberta Stiftera“. Soubor ilustrací knih Adalberta Stiftera obsahově doplňuje životopisnou stálou expozici „Adalbert Stifter a rodný kraj“ v přízemí památníku a v obdobném rozsahu, zahrnujícím práce od poloviny 19. století až do současnosti, dosud nebyl nikde veřejně vystaven. Výstava bude slavnostně otevřena v sobotu 9. června 2018 ve 14:00 hodin v Památníku - rodném domě Adalberta Stiftera v Horní Plané. V rámci vernisáže výstavy bude odhalena kamenná plastika od rakouské autorky Barbary Buttinger-Förster, která se rozhodla ji jako trvalou zápujčku umístit k estetickému zvelebení atria rodného domu Adalberta Stiftera. Následuje „Muzejní noc“ s možností vidět nově otevřenou výstavu, otevřeno do 22:00 hodin.

Adalbert Stifter byl zpočátku vůči jakýmkoliv ilustracím ke svým textům velmi skeptický a svého exkluzivního nakladatele Gustava Heckenasta častoval otázkou: „Jsou tam ty obrázky vůbec nutné?“. A to i s přihlédnutím k faktu, že svazky beletrie obsahovaly kolem poloviny 19. století většinou pouze jednu ilustraci, a to na titulním listu.

Přestože byl sám velice zručným kreslířem a malířem, ilustrováním vlastních knih se nehodlal zabývat. Trvalou změnu jeho názoru přivodilo šťastné nalezení malíře Petera Johanna Nepomuka Geigera, respektovaného vídeňského umělce, jehož akvarelové předlohy naprosto brilantně a věrně převáděl do potřebného zmenšeného formátu knih rytec Josef Axmann. Stifter nejen že záhy uznal estetickou hodnotu ilustrace, ale i její nezanedbatelný obchodní přínos - zvýšení atraktivnosti, a tím i prodejnosti knih. Vždy však úzkostně dbal na to, aby s ním umělci i nakladatel všechny návrhy důsledně konzultovali. Jeho četné kritické a doporučující připomínky se týkaly zejména souladu obsahu textu a obrazu, vnitřního prožitku postav, výmluvnosti jejich gest, výrazů ve tvářích, a to až do extrémních podrobností, nevyjímaje tvar nosu, formu účesu či detaily oblečení. Takovýmto, až pedantsky přísným kritériím, vyhověl za Stifterova života už jen jediný další umělec - linecký malíř Josef Maria Kaiser, který jako první uplatnil ve Stifterových povídkách průběžné celostránkové či do sazby textu vsazené ilustrace a dekorativní iniciály (úvodní velká písmena kapitol).

Průběžné ilustrace se stávaly v knihách na konci 19. století čím dále častější a byly nezřídka kdy doplňovány krátkým, většinou jednořádkovým úryvkem z textu pod obrázkem. Tyto realistické výjevy jakoby ustrnulého děje vystřídalo na počátku 20. století barevnější a poetičtější výtvarné pojetí secese. Velkou oblíbenost díla Adalberta Stiftera v období před 1. světovou válkou dokládá rozsáhlý soubor dekorativních pohlednic Ernsta Kutzera (rodák z České Lípy), vydaný kolem roku 1910. Mimořádné bohatství a vytříbenost Stifterova literárního jazyka neunikly pozornosti vydavatelů bibliofilů - knih, které byly tištěny v nízkém, obvykle číslovaném nákladu, do nichž byly jako ilustrace vevázané originální signované grafické listy soudobých renomovaných výtvarníků. Mimořádnou pozornost ilustrátorské tvorby v období před 2. světovou válkou si zaslouží grafiky Adolfa Proppa, Carla M. Schultheisse, Ferdinanda Staegera (rodák z Třebíče) a Heinricha Hönicha (rodák z Dolního Hanychova u Liberce).

Že se Stifterovo literární dílo stalo pro některé výtvarné umělce dlouhodobým zdrojem inspirace lze doložit na tvorbě dvou výrazných poválečných osobností: německého grafika Ernsta von Dombrowski a českokrumlovského malíře Jana Cihly. Výmluvným dokladem jejich celoživotního vztahu, hloubky hledání a nalézání kreativní symbiózy textu a ilustrace jsou jejich vlastní slova vyznání, obdivu, úcty i pokory:

"Stifter se stal mým přítelem, který mě provází po celý život. Přítelem silným, věrným, i když ne vždy shovívavým" (Ernst von Dombrowski, 1896-1985).

"Mé ilustrace by neměly být výjimečné, ale přesné a správné. Tím myslím, že by měly odpovídat takovým myšlenkovým zákonům, na nichž spočívá podstata Stifterova pojetí krásy" (Jan Cihla, 1929-2017).

Že nejsou stifterovské ilustrace doménou výlučně umělců-mužů, dokládá ve výstavě i několik zastoupení tvorby žen: Ida Bohatta, v Rakousku proslulá ilustrátorka mnoha dětských knih, v Berlíně žijící Erika Baermann, ale také Lucie Müllerová a Lenka Kohoutková, jejichž stifterovské ilustrace vznikly v Českém Krumlově.

Regionální muzeum v Českém Krumlově

Regionální muzeum v Českém Krumlově se nachází v Horní ulici čp. 152 v impozantní budově bývalého jezuitského gymnázia. Tato nejstarší raně barokní budova ve městě s dekorativním západním průčelím byla postavena na místě šesti starších měšťanských domů v letech 1650 - 1652. Společně s kolejí (kolegiem) a divadlem tvořila dominantní komplex budov jezuitského řádu, povoláného do Českého Krumlova Vilémem z Rožmberka v roce 1582. V roce 1732 byla k objektu dostavěna seminární kaple sv. Josefa, odstraněná při rekonstrukci po roce 1970. Stálé expozici, věnované sbírkám z oboru archeologie, dějin umění a řemesla, národopisu, ale také historické farmacie, věvodí unikátní keramický model města – největší svého druhu na světě.

Památník - rodný dům Adalberta Stiftera v Horní Plané

Součástí Regionálního muzea je pobočka **Památník – rodný domek Adalberta Stiftera v Horní Plané**, který mapuje život a dílo tohoto "básníka Šumavy". První memoriální expozici zde připravili dr. Hugo Rokyta jako zástupce Státního ústavu památkové péče a ochrany přírody v Praze a tehdejší ředitel českokrumlovského muzea Jan Huleš. Památník Adalberta Stiftera byl slavnostně otevřen 23. října 1960 v den 155. výročí spisovatelova narození. Současná dvoujazyčná expozice Adalberta Stiftera rodný kraj vznikla v roce 2005 a obsahově je zaměřena především na Stifterův osobní a tvůrčí vztah k rodné Horní Plané a milované Šumavě. Také v památníku jsou každoročně pořádány krátkodobé sezonní výstavy i další kulturní a společenské akce.

Informace:

Mgr. Ivan Slavík, historik, kurátor výstavy, Tel.: +420 380 711 674, Email: slavik@muzeumck.cz

Mgr. Martina Vachová, propagace a marketing, Tel.: +420 380 711 674, Email: vachova@muzeumck.cz

Mgr. Filip Lýsek, ředitel muzea, Tel.: +420 724 942 386, Email: lysek@muzeumck.cz

Více informací na: www.muzeumck.cz a na Facebooku muzea.